

Jelentés a Magyar Állami Földtani Intézet barlangkutató csoportjának 1992-ben végzett munkájáról.

Ferenc-hegyi-barlang

Csoportunk legtöbb idejét a barlang térképezése jelentette, melyet az Acheron barlangkutató csoporttal közösen végeztünk el. Ennek eredményeként a barlang összhosszúsága az időközben feltárt új részekkel együtt éppen hogy meghaladja a 4000 m-t.

A térképezés során néhány újabb szakaszt is sikerült találni. Leghosszabb a Ny-i rész IV. hasadékanak felső szintje volt, melyet kb. 36 m hosszúságban tártunk fel. A járatot végig gömbfülkék alkotják, melyek teljesen képződménymentesek. A falakon jól megfigyelhető a mészkő szerkezete. A felső szint vége egybeesik a főszinti hasadék végével /1. ábra/, de nem azonos irányban, hanem kb 15 fokos eltéréssel halad.

Kisebb felső szintet sikerült találni az V. főhasadék és a Giliszta-járatot összekötő haránthasadék felett. Ez DNy felé 1-2 dm-re megközelíti az V. főhasadékot. Ezt a szakaszt is néhány képződménymentes gömbfülke alkotja /2. ábra/.

Ugyancsak egy rövid, gömbfülkés szakaszt sikerült találni a Zrínyi-terem és Szakadék-terem közötti szakaszon /3. ábra/.

A Barlangtani Intézet megbízásából 4 alkalommal végeztük el 5 ponton a vízminták begyűjtését. Sajnos az igen aszályos időjárás miatt több csepegő hely kiszáradt, mintavételre alkalmatlanná vált.

Túránk során a barlang járataiban több helyen is tapasztaltunk rongálást, illetve szemetelést. Ennek tényét minden alkalommal jelentettük a hivatal felé, zárcezerét is kérve.

Leány-barlang

A barlangban sajnos igen jelentős pusztítást tapasztaltunk tavaly, ezért év végén az új részt lezártuk. Sajnos ez nem lett hosszú életű, barbar látogatók teljesen használhatatlanná tették, s a nem kívánatos látogatások folytatódtak. Ez a tény hátráltatott minket a feltáró munkában; nem akartuk, hogy az esetleg újonnan feltárt részek is károsodást szenvedjenek.

Jelentős bontást végeztünk a Nagy-Hasadék felé vezető omladékos járatban, sajnos a megbontott omladék instabillá vált és összeszakadt. Ennek ellenére nem adjuk fel, a formajegyek alapján jelentős méretű felső szintű járatok várhatók, melyekben jelentős kalcitos ásványkiválás is valószínű. Erre az omladékban talált képződmények /összemosódott kalcitlemezek tömpjei/ utalnak.

Megkezdtek a bontást a barlang Aivilág nevű mélypontja és a Legény-barlang óriás-terme közötti átjáró járhatóvá tételének érdekében. Ezzel a Legény-barlangi bontások megközelítését kívánjuk megkönnyíteni. Hasonló eredményt kívánunk elérni a barlang törés-termeből kiindulva.

A Csévi-szirtek néhány kisebb barlangüregében próbabontást végeztünk, egyelőre számottevő eredmény nélkül. A további feltárásokat érdemes folytatni, ennek érdekében tervbe vettük, hogy az 1993. évi Központi Kutatótáborot erre a területre szervezzük.

1992-ben folytattuk a terület földtani viszonyaira vonatkozó adatgyűjtést. Ennek jelenlegi eredményeiről jelentésünkben mellékletében számolunk be.

Ezúton is köszönjük a Magyar Karszt és Barlangkutató Alapítvány 7000 Ft-os támogatását, mely útiköltségeink nagy részét fedezte.

Kutatásainkról publikálásra elfogadott kézirat is készült, az irás rövidesen a Búvár című lapban fog megjelenni.

Budapest, 1993. január 07.

Sasdi László

csop. vez.

JELENTÉS

az Aggteleki Nemzeti Park területén végzett feltáró munkákról

A Mogyorós-töbri víznyelő bontására 1992-ben 3 feltáró tábort szerveztünk. Tavaszi táborunk (április 21-25., 6 felnőtt, egy gyerek) során az 1991. évi felmérés adatai alapján kitűztük a Mogyorós-töbri II. akna helyét, és 2.2 m * 2.2 m szelvényben 2.3 m mélységig mélyítettük azt. Némi bizonytalanságot vitt a munkába, hogy a felmérés eredeti jegyzőkönyveit -- vétkes hanyagság és feledékenység okán -- elvesztettük, a felszín helyszínrajzáról pedig sajnálatos szórakozottságunk folytán hiányzott a fix pont. Következésképp a kitűzés valójában nem annyira a mérések, mint inkább távolról sem elhanyagolható önbizalmunkkal alátámasztott emlékeink alapján történt. A kitermelt anyagot a korábbi (Mogyorós-töbri I.) aknába depóztuk.

A nyári tábor (július 1-10., 8 felnőtt, 2 gyerek) során egyértelműen bebizonyosodott, hogy túlértékeltük emlékezőtehetségünket és szerencsénket. Amikor az akna (amit a felső szakasz kiácsolása után körszelvényben folytattunk) elérte a 8.6 m-es talpmélységet, úrrá lett rajtunk a rút bizalmatlanság és kétkedés, minél fogva ismét (immár sokadszor) kibontottuk a víznyelő száját, és az óhajtott bejutási pontról átkopogtunk az aknába. Ugy tűnt, elég messze van. Kimértük hát ismét a pontok helyét a felszínen és a föld alatt is. A 3 m-es eltérés hatására magunkba omlottunk, és az aknaásásba mélyen beleunva félnapos kemény szálkővésséssel átbontottuk a bejárati akna és a kúszójárat közötti szükületet. Megkezdtük

a víznyelő járat kitakarítását. A II. akna a szent kereszt-
ségben a H.H.N.O (A Hősies Hülyeség Negatív Oszlopa) nevet
nyerte.

Az őszi tábor (szept. 16-21., 9 felnőtt, 3 gyerek) alatt
-- mintegy 2.5 m³ anyag kihordása árán -- megközelítettük az
egykor a BEAC barlangászai által elért végpontot: az ott ha-
gyott vödör maradványait már megtaláltuk. Teljes szelvényben
haladtunk, a korábbi, keskeny szelvény új feltöltése és a
bolygatatlan anyag szépen megkülönböztethető. A kitöltés
rosszul osztályozott, zömében agyagos összetételű; az ere-
detiben nagyobb kavicsokat, a fiatalabb feltöltésben (ez
valamivel világosabb, kevésbé állékony) éles-sarkos, kerekí-
tetlen kötőmelékkel találhatunk. Az álló ovális keresztmet-
szetű, szabályos víznyelő járat lejtése ezen a szakaszon
mintegy 10-15°; az időszakosan aktív patakos ág becsléseink
szerint mintegy 4-5 m-rel a jelenlegi végpont alatt húzódik.

Ugy tűnik, a H.H.N.O. kiásása csak mintegy 99 %-ban volt
értelmetlen tevékenység: az elkészült mű üledékföldtani
vizsgálatokra jól használható. Földtani leírására szokás
szerint dr. Gyuricza Györgyöt kérjük fel. Baross Gábor, az
ANP igazgatójának kérésére az akna 4 m alatti részéből szaka-
szos mintavételt végeztünk a jelenleg folyó vörösagyag
kutatáshoz. Tudomásunk szerint a vizsgálati eredmények még
nem készültek el.

Miként a korábbi években, most is reméljük, hogy még ez évben sikerül bejutnunk.

A Szén-völgyi Alsó-víznyelőben megkezdett feltárást nem folytattuk. Erre csak akkor kerül sor, ha a Mogyorós-töbri munkáinkat semmiképp sem hátráltatja.

.....

(Fügedi Ubul)

